

MORE WITH BIOFORE

OSAVUOSIKATSAUS 1.1. – 30.6.2015

UPM:n osavuositarkastus 1.1. – 30.6.2015

Q2 2015 verrattuna Q2 2014

- Tulos osaketta kohti ilman kertaluonteisia eriä oli 0,33 (0,26) euroa ja raportoitu 0,30 (0,25) euroa
- Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 227 (186) miljoonaa euroon eli 8,9 (7,6) % liikevaihdosta
- Kannattavuuden parannustoimenpiteet ja suotuisa valuuttakurssikehitys tukivat tuloskehitystä
- Kannattavuuden parannusohjelma eteni hyvin vuoden 2015 toisella neljänneksellä ja sillä saavutettiin 27 miljoonan euron kustannussäästöt (vuositasolla 108 miljoonaa euroa)
- Liiketoiminnan rahavirta oli vahva, 324 (215) miljoonaa euroa

Q1–Q2 2015 verrattuna Q1–Q2 2014

- Tulos osaketta kohti ilman kertaluonteisia eriä oli 0,62 (0,53) euroa ja raportoitu 0,59 (0,61) euroa
- Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 431 (382) miljoonaa euroon eli 8,6 (7,8) % liikevaihdosta
- UPM käynnisti kehittyneen uusiutuvan dieselin kaupalliset toimitukset ja sai päätökseen UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen laajennukset Puolassa sekä Aasian ja Tyynenmeren alueella
- UPM investoi hyvin kannattaviin vaneri- ja selluliiketoimintoihin laajentamalla Otepään vaneritehdasta Virossa ja parantamalla UPM Kaukaan sellutehtaan tehokkuutta
- UPM sulki 800 000 tonnia graafisten papereiden tuotantokapasiteettia Euroopassa

Tunnuslukuja

	Q2/2015	Q2/2014	Q1/2015	Q1–Q2/2015	Q1–Q2/2014	Q1–Q4/2014
Liikevaihto, milj. euroa	2 548	2 441	2 486	5 034	4 922	9 868
EBITDA, milj. euroa ¹⁾	317	305	325	642	628	1 306
% liikevaihdosta	12,4	12,5	13,1	12,8	12,8	13,2
Liikevoitto/tappio, milj. euroa	206	176	203	409	367	674
ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	227	186	204	431	382	847
% liikevaihdosta	8,9	7,6	8,2	8,6	7,8	8,6
Voitto/tappio ennen veroja, milj. euroa	182	159	181	363	396	667
ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	203	169	182	385	345	774
Kauden voitto/tappio, milj. euroa	160	129	155	315	322	512
Tulos per osake, euroa	0,30	0,25	0,29	0,59	0,61	0,96
ilman kertaluonteisia eriä, euroa	0,33	0,26	0,29	0,62	0,53	1,17
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,30	0,25	0,29	0,59	0,61	0,96
Oman pääoman tuotto, %	8,3	7,0	8,1	8,3	8,7	6,9
ilman kertaluonteisia eriä, %	9,1	7,3	8,1	8,8	7,6	8,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	7,3	6,1	7,0	7,2	7,5	6,5
ilman kertaluonteisia eriä, %	8,1	6,5	7,0	7,6	6,6	7,5
Liiketoiminnan rahavirta per osake, euroa	0,61	0,40	0,20	0,81	0,90	2,33
Investoinnit, milj. euroa	126	104	74	200	152	411
Investoinnit ilman yritysostoja ja osakehankintoja, milj. euroa	123	104	74	197	151	375
Oma pääoma per osake kauden lopussa, euroa	14,30	13,76	14,61	14,30	13,76	14,02
Velkaantumisaste kauden lopussa, %	35	40	31	35	40	32
Korolliset nettovelat kauden lopussa, milj. euroa	2 635	2 925	2 419	2 635	2 925	2 401
Sijoitettu pääoma kauden lopussa, milj. euroa	11 012	11 390	11 106	11 012	11 390	10 944
Henkilöstö kauden lopussa	20 900	21 496	20 210	20 900	21 496	20 414

¹⁾ EBITDA = Liikevoitto ennen poistoja ja arvonalentumisia sekä ilman biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutosta ja hakkuita, realisoitumattomien rahavirran suojausten ja hyödykejohdannaisten käyvän arvon muutoksia, osuutta osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista ja kertaluonteisia eriä.

Tulos

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

Vuoden 2015 toisen neljänneksen liikevaihto oli 2 548 miljoonaa euroa, 4 % enemmän kuin vuoden 2014 toisen neljänneksen liikevaihto 2 441 miljoonaa euroa. UPM Biorefining-, UPM Raflatac- ja UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueiden liikevaihto kasvoi ja UPM Paper

ENA-, UPM Energy- ja UPM Plywood -liiketoiminta-alueiden liikevaihto laski.

EBITDA parani ja oli 317 miljoonaa euroa (12,4 % liikevaihdosta), kun se vertailuajanjaksolla oli 305 miljoonaa euroa (12,5 % liikevaihdosta). Muuttuvat kustannukset laskivat suurelta osin konsernin kannattavuusohjelmien ansiosta. Suotuisalla valuuttakurssike-

hityksellä oli merkittävä positiivinen vaikutus, jota valuuttasuojaukset vaimensivat. Toteutuneet valuuttasuojaukset laskivat EBITDAa 36 miljoonaa euroa vuoden 2015 toisella neljänneksellä, mikä vaikutti pääasiassa UPM Paper ENA- ja UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueisiin. Sanoma- ja aikakauslehtipaperien alemmat hinnat Euroopassa ja alemmat sähkön myyntihinnat vaikuttivat negatiivisesti.

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen EBITDA parani korkeampien euromääräisten sellun myyntihintojen ansiosta. UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen EBITDA parani pääasiassa korkeampien myyntikatteiden ja lisääntyneiden toimitusten ansiosta. UPM Plywood raportoi saman EBITDAn kuin viime vuonna. UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen EBITDA laski pääasiassa Euroopan alempien sanoma- ja aikakauslehtipaperien hintojen, korkeampien sellukustannusten ja valuuttasuojauksien negatiivisen vaikutuksen johdosta. UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueen EBITDA laski pääasiassa korkeampien sellukustannusten ja valuuttasuojauksien negatiivisen vaikutuksen johdosta. UPM Energy -liiketoiminta-alueen EBITDA laski pääasiassa alempien sähkön myyntihintojen johdosta.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi ja oli 227 (186) miljoonaa euroa eli 8,9 (7,6) % liikevaihdosta. Poistot olivat 129 (132) miljoonaa euroa.

Raportoitu liikevoitto oli 206 (176) miljoonaa euroa eli 8,1 (7,2) % liikevaihdosta. Liikevoittoon sisältyy kertaluonteisia kuluja nettona yhteensä 21 miljoonaa euroa. Kesäkuussa 2015 Teollisuuden Voima Oyj päätti olla hakematta Olkiluoto 4 -ydinvoimalaitosyksikölle rakentamislupaa. Tästä aiheutui 19 miljoonaa euroa kuluja, jotka liittyvät UPM:n osallistumiseen Olkiluoto 4 -ydinvoimalaitoshankkeen kilpailutus- ja suunnitteluvaiheeseen.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 31 (17) miljoonaa euroa.

Voitto ennen veroja oli 182 (159) miljoonaa euroa ja ilman kertaluonteisia eriä 203 (169) miljoonaa euroa. Korkokulut ja muut rahoituskulut nettona olivat 21 (16) miljoonaa euroa. Kurssieroista ja käypien arvojen muutoksesta aiheutui 3 miljoonan euron tappio (1 miljoonan euron tappio).

Tuloverot olivat 22 (30) miljoonaa euroa. Kertaluonteisten erien vaikutus tuloveroihin oli 5 (4) miljoonaa euroa positiivinen.

Vuoden 2015 toisen neljänneksen voitto oli 160 (129) miljoonaa euroa ja tulos osaketta kohti oli 0,30 (0,25) euroa. Tulos osaketta kohti ilman kertaluonteisia eriä oli 0,33 (0,26) euroa.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljänneeseen verrattuna EBITDA oli 317 (325) miljoonaa euroa eli 12,4 (13,1) % liikevaihdosta. Valuuttasuojaukset vaikuttivat positiivisesti UPM Biorefining -liiketoiminta-alueeseen ja negatiivisesti UPM Paper ENA- ja UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueisiin. UPM Plywood -liiketoiminta-alueen EBITDA laski pääasiassa kausiluonteisesti korkeampien kiinteiden kustannusten ja alempien toimitusmäärien johdosta. UPM Raflatac hyötyi korkeammista myyntikatteista ja lisääntyneistä toimitusmääristä. UPM Energy hyötyi vesivoiman suuremmista tuotantomääristä. Kummankin liiketoiminta-alueen EBITDA parani vertailuajanjaksoon nähden.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 227 (204) miljoonaa euroa eli 8,9 (8,2) % liikevaihdosta. Poistot olivat 129 (131) miljoonaa euroa.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 31 (16) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

Vuoden 2015 tammi-kesäkuun liikevaihto oli 5 034 miljoonaa euroa, 2 % enemmän kuin vuoden 2014 vastaavan ajanjakson liikevaihto

4 922 miljoonaa euroa. UPM Biorefining-, UPM Raflatac- ja UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueiden liikevaihto kasvoi ja UPM Paper ENA- ja UPM Energy -liiketoiminta-alueiden liikevaihto laski. UPM Plywood -liiketoiminta-alueen liikevaihto säilyi samalla tasolla.

EBITDA parani ja oli nyt 642 miljoonaa euroa (12,8 % liikevaihdosta), kun se vertailuajanjaksoilla oli 628 miljoonaa euroa (12,8 % liikevaihdosta). Muuttuvat kustannukset laskivat suurelta osin konsernin kannattavuusohjelmien ansiosta. Suotuisalla valuuttakurssikehityksellä oli merkittävä positiivinen vaikutus, jota valuuttasuojaukset vaimensivat. Toteutuneet valuuttasuojaukset laskivat EBITDAa vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla 61 miljoonaa euroa, mikä vaikutti pääasiassa UPM Paper ENA- ja UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueisiin. Vähentyneet paperitoimitukset ja sanoma- ja aikakauslehtipaperien alemmat hinnat Euroopassa sekä alemmat sähkön myyntihinnat vaikuttivat negatiivisesti.

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen EBITDA parani pääasiassa korkeampien euromääräisten sellun myyntihintojen ansiosta. UPM Raflatac- ja UPM Plywood -liiketoiminta-alueiden EBITDA parani pääasiassa lisääntyneiden toimitusten ja korkeampien myyntikatteiden ansiosta. UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen EBITDA laski pääasiassa vähentyneiden paperitoimitusten, Euroopan alempien sanoma- ja aikakauslehtipaperien hintojen sekä korkeampien sellukustannusten johdosta. UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueen EBITDA laski pääasiassa korkeampien sellukustannusten ja valuuttasuojauksien negatiivisen vaikutuksen johdosta. UPM Energy -liiketoiminta-alueen EBITDA laski pääasiassa alempien sähkön myyntihintojen johdosta.

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 431 (382) miljoonaa euroa eli 8,6 (7,8) % liikevaihdosta. Poistot olivat 260 (262) miljoonaa euroa.

Raportoitu liikevoitto oli 409 (367) miljoonaa euroa eli 8,1 (7,5) % liikevaihdosta. Liikevoittoon sisältyy kertaluonteisia kuluja nettona yhteensä 22 miljoonaa euroa. Kesäkuussa 2015 Teollisuuden Voima Oyj päätti olla hakematta rakentamislupaa Olkiluoto 4 -ydinvoimalaitosyksikölle. Tästä aiheutui 19 miljoonaa euroa kuluja, jotka liittyvät UPM:n osallistumiseen Olkiluoto 4 -ydinvoimalaitoshankkeen kilpailutus- ja suunnitteluvaiheeseen.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 47 (29) miljoonaa euroa.

Voitto ennen veroja oli 363 (396) miljoonaa euroa ja ilman kertaluonteisia eriä 385 (345) miljoonaa euroa. Korkokulut ja muut rahoituskulut nettona olivat 36 (26) miljoonaa euroa. Kurssieroista ja käypien arvojen muutoksesta aiheutui 10 (4) miljoonan euron tappio.

Tuloverot olivat 48 (74) miljoonaa euroa. Kertaluonteisten erien vaikutus tuloveroihin oli 6 miljoonaa euroa positiivinen (9 miljoonaa euroa negatiivinen).

Vuoden 2015 tammi-kesäkuun voitto oli 315 (322) miljoonaa euroa, ja tulos osaketta kohti oli 0,59 (0,61) euroa. Tulos osaketta kohti ilman kertaluonteisia eriä oli 0,62 (0,53) euroa.

Liiketoiminnan rahavirta osaketta kohti oli 0,81 (0,90) euroa.

Rahoitus

Vuoden 2015 tammi-kesäkuussa liiketoiminnan rahavirta ennen investointeja ja rahoitusta oli 432 (479) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma kasvoi 116 (35) miljoonaa euroa katsauskauden aikana pääasiassa kausitekiöiden johdosta.

Velkaantumistaso 30.6.2015 oli 35 (40) %. Korollinen nettovelka oli kauden lopussa 2 635 (2 925) miljoonaa euroa.

UPM:n rahavarat ja käyttämättömät luottolimiitit olivat 30.6.2015 yhteensä 1,4 miljardia euroa.

Henkilöstö

Vuoden 2015 tammi-kesäkuussa UPM:n palveluksessa oli keskimäärin 20 458 (20 980) henkilöä. Vuoden 2015 alussa henkilöstön määrä oli 20 414 ja toisen neljänneksen lopussa 20 900.

Investoinnit

Vuoden 2015 tammi-kesäkuussa investoinnit ilman investointeja osakkeisiin olivat 197 (151) miljoonaa euroa, 3,9 (3,1) % liikevaihdosta. Kokonaisinvestointien ennakoidaan vuonna 2015 olevan noin 500 miljoonaa euroa.

UPM:n tärkeimmät käynnissä olevat investoinnit liittyvät kasvuhankkeisiin, joista kerrotaan seuraavassa osassa.

UPM ilmoitti 23.4.2015 vahvistavansa asemaansa johtavana vanerintuottajana Euroopassa laajentamalla Otepään vaneritehdasta Virossa. Laajennuksen myötä tehtaant tuotantokapasiteetti nousee lähes kaksinkertaiseksi 90 000 kuutiometriin vuodessa. Lisäksi tehdasalueelle rakennetaan uusi biovoimalaitos. Otepään tehtaant investointien kokonaisarvo on noin 40 miljoonaa euroa. Laajennus valmistuu vuoden 2016 loppuun mennessä.

UPM ilmoitti 16.6.2015 parantavansa Lappeenrannan Kaukaan sellutehtaant tehokkuutta ja kilpailukykyä ja mahdollisuuksia optimaaliseen ajoon. UPM investoi noin 50 miljoonaa euroa molempien sellun kuivauskoneiden uudistamiseen ja uuden paalauslinjan asentamiseen tehtaalle. Suunnitelman mukaan käynnistys ajoittuu vuoden 2016 loppuun. Investointi parantaa koko Kaukaan biojalostusintegraatin resurssitehokkuutta ja toiminnan joustavuutta.

UPM ilmoitti kesäkuussa 2013 osallistuvansa Pohjolan Voima Oy:n osakeantiin Olkiluoto 3 -ydinvoimalaitosyksikön rahoittamiseksi. UPM:n osuus osakeannista on 119 miljoonaa euroa, josta 31 miljoonaa euroa maksettiin vuoden 2013 toisella neljänneksellä ja toiset 31 miljoonaa euroa vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä. Osakeannin jäljelle jäävä osa toteutetaan tulevien vuosien aikana hankkeen rahoitustarpeen mukaan.

Kasvuhankkeiden tavoitteena 200 miljoonan euron EBITDA-vaikutus

UPM ilmoitti 6.8.2013 seuraavan kolmen vuoden kasvuhankkeitaant koskevat määrälliset tavoitteet.

Biopolttoaineet, nykyisten sellutehtaant tuotantokapasiteetin 10 %:n laajennus, puuvapaat erikoispaperit Kiinassa ja UPM Raflatacin kasvutoimenpiteet luovat edellytykset yhtiön kasvulle tulevina vuosina. Näiden kasvuhankkeiden myötä yhtiö tavoittelee 200 miljoonan euron EBITDA-vaikutusta, kun kaikki hankkeet on toteutettu.

Kokonaisinvestointitarve näihin hankkeisiin on 680 miljoonaa euroa. Tästä 430 miljoonaa euroa on jo investoitu, ja jäljellejäävä investointikustannus vuosien 2015-2016 aikana on 250 miljoonaa euroa.

UPM investoi 179 miljoonaa euroa Lappeenrannan biojalostamoon, joka tuottaa uusiutuvaa dieseliä raakamäntyöljystä. Biojalostamo pystyy tuottamaan vuosittain noin 120 miljoonaa litraa kehittyntä uusiutuvaa dieseliä liikennekäyttöön. Kaupallinen tuotanto alkoi tammikuussa 2015.

UPM ilmoitti helmikuussa 2014 rakentavansa uuden tuotantoyksikön UPM Changshun tehtaalle Kiinaan. Uusi yksikkö tulee valmistamaan 360 000 tonnia tarramateriaalia ja erikoispapereita. Kokonaisinvestointi on noin 277 miljoonaa euroa, ja tuotannon odotetaan käynnistyvän vuoden 2015 lopulla.

UPM ilmoitti helmikuussa 2014 investoivansa noin 160 miljoonaa euroa UPM Kymin sellutehtaaseen. Hankkeeseen sisältyy uusi sellun kuivauskone, havukuitulinjan modernisointi, uusi kuorimo sekä

Kymin integraatin energiatasapainon parantaminen. Investoinnin myötä sellutehtaant tuotantokapasiteetti kasvaa 170 000 tonnilla. Investoinnin arvioidaan valmistuvan vuoden 2015 loppuun mennessä.

UPM Kymin sellutehtaant investoinnin lisäksi sellutehtaant tuotantokapasiteetin 10 %:n lisäys sisältää myös vuonna 2014 valmistuneet UPM Pietarsaaren ja UPM Fray Bentoksen sellutehtaant laajennukset.

UPM ilmoitti huhtikuussa 2014 lisäävänsä yli 50 % tarralaminointin tuotantokapasiteettia Aasian ja Tyynenmeren alueella rakentamalla uuden laminointilinjan Changshun tarralaminointitehtaalla Kiinaan ja uusimalla laitekantaa Johor Bahrin tehtaalla Malesiassa. Yhteensä 14 miljoonan euron investoinnit saatettiin päätökseen vuoden 2015 toisella neljänneksellä.

UPM ilmoitti huhtikuussa 2014 lisäävänsä myös filmitarralaminointin tuotantokapasiteettia Euroopassa investoimalla 13 miljoonaa euroa uuteen päällystyslinjaan Nova Wiesin tarralaminointitehtaalla Puolassa. Investointi valmistui vuoden 2015 toisella neljänneksellä.

Kannattavuusohjelma

UPM ilmoitti 13.11.2014 kannattavuusohjelmasta, jonka tavoitteena on 150 miljoonan euron säästöt vuoden 2015 loppuun mennessä verrattuna vuoden 2014 kolmanteen neljännekseseen. Tavoite sisältää muuttuvien ja kiinteiden kustannusten säästöjä kaikissa UPM:n liiketoiminnoissa ja funktioissa sekä kapasiteetin sulkemisia UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueella.

Osana kannattavuusohjelmaa UPM vähensi Euroopan sanomaja aikakauslehtipaperien tuotantokapasiteettiaant pysyvästi noin 800 000 tonnilla vuoden 2015 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Sanomalehtipaperikone 1 UPM Shottonin tehtaalla Irossa-Britanniassa, SC-paperikone Jämsänkoski 5 UPM Jokilaakson tehtailla Suomessa sekä päällystettyä aikakauslehtipaperia valmistava paperikone 2 UPM Kaukaan paperitehtaalla Suomessa suljettiin pysyvästi vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä. Vuoden 2015 toisella neljänneksellä suljettiin pysyvästi sanomalehtipaperikone 3 UPM Chapelle Darblayn tehtaalla Ranskassa. Kapasiteetin sulkemisten vaikutuksen kiinteisiin kustannuksiin odotetaan olevan 55 miljoonaa euroa. Luku sisältyy kannattavuusohjelman kokonaissäästötaavoitteeseen.

Osana kannattavuusohjelmaa UPM käy läpi kaikkien liiketoiminta-alueiden ja -maiden tuotantoon, kunnossapitoon ja yksiköiden yhteisiin toimintoihin liittyviä käytäntöjä.

Vuoden 2015 toisella neljänneksellä kannattavuusohjelman toimenpiteet vähensivät UPM:n kustannuksia 27 miljoonaa euroa, eli yhtiö saavutti noin 72 % vuosittaisista säästöistä.

Riskit ja lähiajan epävarmuustekijät

Suurimmat UPM:n tulokseen vaikuttavat epävarmuustekijät liittyvät konsernin tuotteiden myyntihintoihin ja toimitusmääriin sekä keskeisten tuotantopanosten kustannusten ja valuuttakurssien muutoksiin. Valtaosa näistä tekijöistä riippuu yleisestä talouskehityksestä.

Tällä hetkellä suurimmat lähiajan epävarmuustekijät liittyvät maailman talouskasvuun ja valuuttamarkkinoihin sekä sellun maailmanmarkkinoihin.

Sellun maailmanmarkkinoilla uusilla tuotantolinjoilla voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus sellun hintoihin.

Talouskasvu on heikompa Euroopassa kuin muilla merkittäville talousalueilla. Euroopan unionin alue on UPM:n tärkein markkina-alue. Euroopan talousnäkymät ovat kohentuneet hieman, mutta ovat yhä epävakaa ja valtionvelka ja geopolitiiset tekijät aiheuttavat epävarmuutta. Kasvu on hidastunut, ja myös kehittyvien talouksien, kuten Kiinan, talouskehitykseen liittyy epävarmuutta. Tämä voi

vaikuttaa merkittävästi maailmanlaajuiseen talouteen ja erityisesti moniin UPM:n tuotteiden markkinoihin. Lisäksi suurten keskuspankkien rahapolitiikan muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi eri valuuttoihin, jotka vaikuttavat UPM:ään suoraan tai välillisesti.

Öljyn hinta on laskenut viime aikoina merkittävästi. Öljyn hinta vaikuttaa suoraan ja välillisesti moniin UPM:n kustannuksiin, kuten logistiikkakustannuksiin. Ei ole selvyyttä siitä, säilyykö nykyinen hintataso vakaana tai kuinka nopeasti tai missä määrin hintataso vaikuttaa UPM:n kannattavuuteen.

Keskeiset tulokseen vaikuttavat tekijät ja konsernin kustannusrakenne esitellään vuoden 2014 vuosikertomuksen sivulla 13. Riskit ja riskienhallinta esitellään vuosikertomuksen sivuilla 76–77.

Raportointikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa olennaisia raportointikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia.

Näkymät vuodelle 2015

Vuonna 2014 saavutetun paremman kannattavuustason odotetaan jatkuvan vuonna 2015 ja sitä on mahdollista parantaa edelleen. Kannattavuudelle luovat pohjan 150 miljoonan euron kannattavuuden parannusohjelma, suotuisat valuuttakurssit sekä yhtiön kasvuhankkeiden ensimmäiset positiiviset tulosvaikutukset. Kannattavuuteen vaikuttavat viime vuotta alemmat sanoma- ja aikakauslehtipaperien hinnat ja alemmat sähkön myyntihinnat.

UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen kannattavuuden odotetaan paranevan vuoden 2015 jälkipuoliskolla vuoden 2015 alkupuoliskoon verrattuna.

Liiketoiminta-alueiden katsaukset

UPM Biorefining

	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto, milj. euroa	601	533	484	480	477	496	1 134	973	1 937
EBITDA, milj. euroa	153	134	100	100	66	92	287	158	358
% liikevaihdosta	25,5	25,1	20,7	20,8	13,8	18,5	25,3	16,2	18,5
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut, milj. euroa	6	2	5	1	2	1	8	3	9
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	1	-	-	-	1	-	1	1	1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-42	-39	-37	-38	-38	-37	-81	-75	-150
Liikevoitto, milj. euroa	118	97	72	64	31	56	215	87	223
% liikevaihdosta	19,6	18,2	14,9	13,3	6,5	11,3	19,0	8,9	11,5
Kertaluonteiset erät, milj. euroa ¹⁾	-	-	5	1	-	-	-	-	6
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	118	97	67	63	31	56	215	87	217
% liikevaihdosta	19,6	18,2	13,8	13,1	6,5	11,3	19,0	8,9	11,2
Toimitukset, sellu, 1 000 t	837	810	791	848	832	816	1 647	1 648	3 287

Sellutehtaiden huoltoseisokit: Q2 2015 UPM Kaukas, Q4 2014 UPM Fray Bentos, Q2 2014 UPM Pietarsaari ja Q1 2014 UPM Kaukas.

¹⁾ Vuoden 2014 neljännen neljänneksen kertaluonteiset tuotot 5 miljoonaa euroa liittyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntiin. Vuoden 2014 kolmannen neljänneksen kertaluonteiset tuotot 1 miljoonaa euroa liittyvät rakennearjojen myyntiin.

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi merkittävästi 118 (31) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi 26 % ja oli 601 (477) miljoonaa euroa. Sellutoimitukset lisääntyivät 1 % ja olivat 837 000 (832 000) tonnia.

Liikevoitto nousi pääasiassa sellun korkeampien euromääräisten keskimääräisten myyntihintojen ansiosta.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna

Liikevoitto nousi pääasiassa sellun korkeampien euromääräisten keskimääräisten myyntihintojen sekä valuuttasuojauksen positiivisen vaikutuksen ansiosta. Toimitusmäärät lisääntyivät. Vuoden 2015 toisella neljänneksellä kannattavuutta heikensi suunniteltu huoltoseisokki UPM Kaukaan sellutehtaalla.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

UPM Biorefining -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi merkittävästi 215 (87) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi 17 % ja oli 1 134 (973) miljoonaa euroa. Sellutoimitukset olivat 1 647 000 tonnia ja säilyivät viime vuoden tasolla (1 648 000).

Liikevoitto nousi pääasiassa sellun korkeampien euromääräisten keskimääräisten myyntihintojen ansiosta. Kustannustehokkuus parani.

UPM Lappeenrannan biojalostamo aloitti kaupallisen tuotannon tammikuussa 2015. Kehittyneen uusiutuvan dieselin kaupalliset toimitukset alkoivat toukokuussa 2015. Kesäkuussa UPM ilmoitti Ranskan viranomaisille, että biopolttoainehanke Stracelissa, Ranskassa, on keskeytetty.

Markkinat

Vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla havupuusellun (NBSK) keskimääräinen markkinahinta oli 787 euroa tonnilta, 17 % korkeampi kuin viime vuonna (671 euroa tonnilta).

Lehtipuusellun (BHKP) keskimääräinen markkinahinta oli 686 euroa tonnilta eli 24 % korkeampi kuin viime vuonna (554 euroa tonnilta).

Havupuusellun (NBSK) ja lehtipuusellun (BHKP) välinen markkinahinnan erotus kaventui tuottajien ja kuluttajien reagoidessa historiallisen korkeaan havupuusellun markkinahintaan. Dollarimääräiset havupuusellun hinnat laskivat, kun taas lehtipuusellun markkinahinta nousi.

Vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla sellun maailmanlaajuinen kysyntä säilyi vahvana ja kasvu jakaantui useille alueille.

UPM Energy

	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto, milj. euroa	94	99	115	113	112	124	193	236	464
EBITDA, milj. euroa	43	40	59	46	49	59	83	108	213
% liikevaihdosta	45,7	40,4	51,3	40,7	43,7	47,6	43,0	45,8	45,9
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-3	-2	-2	-3	-3	-3	-5	-6	-11
Liikevoitto, milj. euroa	21	38	57	43	46	56	59	102	202
% liikevaihdosta	22,3	38,4	49,6	38,1	41,1	45,2	30,6	43,2	43,5
Kertaluonteiset erät, milj. euroa ¹⁾	-19	-	-	-	-	-	-19	-	-
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	40	38	57	43	46	56	78	102	202
% liikevaihdosta	42,6	38,4	49,6	38,1	41,1	45,2	40,4	43,2	43,5
Toimitukset, sähkö, GWh	2 213	2 077	2 169	2 135	2 112	2 305	4 290	4 417	8 721

¹⁾ Vuoden 2015 toisen neljänneksen kertaluonteiset kulut 19 miljoonaa euroa liittyvät Olkiluoto 4 - ydinvoimalaitoshankkeeseen.

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Energy -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski 40 (46) miljoonaa euroon. Liikevaihto oli 94 (112) miljoonaa euroa. Sähkön kokonaismyynti oli 2 213 (2 112) GWh.

Liikevoitto laski alemman keskimääräisen sähkön myyntihinnan johdosta.

Keskimääräinen sähkön myyntihinta laski 17 % ja oli 36,9 (44,5) euroa/MWh.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi vesivoiman suurempien tuotantomäärien ansiosta.

Keskimääräinen sähkön myyntihinta laski 36,9 (40,0) euroon/MWh.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

UPM Energy -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 78 (102) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski 193 (236) miljoonaa euroon. Sähkön kokonaismyynti oli 4 290 (4 417) GWh.

Liikevoittoa laskivat sähkön alempi keskimääräinen myyntihinta sekä ydinvoiman pienemmät tuotantomäärät.

Keskimääräinen sähkön myyntihinta laski 15 % ja oli 38,4 (45,2) euroa/MWh.

Teollisuuden Voima Oyj (TVO) ilmoitti kesäkuussa 2015, ettei se hae rakentamislupaa Olkiluoto 4 -ydinvoimalaitosyksikölle. UPM osallistui yksikön kilpailutus- ja suunnitteluvaiheeseen omistusosuuksensa mukaisesti. UPM:llä on 44,3 %:n osuus Pohjolan Voima Oy:ssä (PVO), joka on enemmistöosakas (58,5 %) Teollisuuden Voima Oyj:ssä.

Markkinat

Vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla Pohjoismaiden ja Suomen vesivarannot nousivat ja olivat pitkäaikaisen keskiarvon yläpuolella kesäkuun lopussa.

Suomen keskimääräinen aluehinta Pohjoismaisessa sähköpörsissä oli 28,9 euroa/MWh, mikä on 17 % alempi kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona (34,9 euroa/MWh) pääasiassa paremman vesitilanteen ja leudon talven johdosta. Suomen alueen hinta oli Nord Pool -järjestelmän hintaa korkeampi tuontiriippuvuuden johdosta.

Kivihiilen hinnat laskivat selvästi viime vuodesta.

Hiilidioksidin päästökauppahinta oli ajanjakson lopussa 7,5 euroa/tonni, mikä oli korkeampi kuin vertailuajanjakson lopussa (5,9 euroa/tonni).

Suomen alueen sähkön termiinihintana vuodeksi eteenpäin oli kesäkuussa 32,9 euroa/MWh, mikä oli 12 % alempi kuin viime vuoden kesäkuun lopussa (37,3/MWh).

UPM Raflatac

	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto, milj. euroa	351	342	330	312	306	300	693	606	1 248
EBITDA, milj. euroa	33	29	30	29	25	28	62	53	112
% liikevaihdosta	9,4	8,5	9,1	9,3	8,2	9,3	8,9	8,7	9,0
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-9	-8	-9	-8	-10	-8	-17	-18	-35
Liikevoitto, milj. euroa	20	21	21	21	7	20	41	27	69
% liikevaihdosta	5,7	6,1	6,4	6,7	2,3	6,7	5,9	4,5	5,5
Kertaluonteiset erät, milj. euroa ¹⁾	-4	-	-1	-	-10	-	-4	-10	-11
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	24	21	22	21	17	20	45	37	80
% liikevaihdosta	6,8	6,1	6,7	6,7	5,6	6,7	6,5	6,1	6,4

¹⁾ Vuoden 2015 toisen neljänneksen kertaluonteiset kulut 4 miljoonaa euroa liittyvät pääosin uudelleenjärjestelyihin. Vuoden 2014 neljännen neljänneksen kertaluonteiset erät 1 miljoonaa euroa sisältävät arvonalentumisen liittyen rakennejärjestelyihin. Vuoden 2014 toisen neljänneksen kertaluonteiset erät 10 miljoonaa euroa liittyvät uudelleenjärjestelyihin, sisältäen 2 miljoonan euron arvonalentumisen.

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 24 (17) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi 15 % ja oli 351 (306) miljoonaa euroa vahvan toimitusmäärien lisääntymisen ja alemman euron vaihtosuhteen ansiosta. Liikevoitto nousi korkeampien myyntikatteiden ja lisääntyneiden toimitusmäärien ansiosta.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna

Liikevoitto nousi pääasiassa korkeampien myyntikatteiden ja lisääntyneiden toimitusmäärien ansiosta.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

UPM Raflatac -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 45 (37) miljoonaan euroon. Liikevaihto kasvoi 14 % ja oli 693 (606) miljoonaa euroa vahvan toimitusmäärien lisääntymisen ja alemman euron vaihtosuhteen ansiosta.

Liikevoitto nousi pääasiassa lisääntyneiden toimitusmäärien ansiosta.

Uusien päällystyslinjojen tuotanto käynnistyi Nowa Wieszin tehtaalla Puolassa huhtikuussa 2015 ja UPM Changshussa Kiinassa kesäkuussa 2015.

Markkinat

Tarralaminaattien maailmanlaajuinen kysyntä kasvoi vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla. Kysyntä oli vahvaa Länsi-Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa. Kasvu jatkui Itä-Euroopassa, Aasiassa ja Latinalaisessa Amerikassa.

UPM Paper Asia

	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto, milj. euroa	300	298	288	274	285	277	598	562	1 124
EBITDA, milj. euroa	32	43	48	49	47	44	75	91	188
% liikevaihdosta	10,7	14,4	16,7	17,9	16,5	15,9	12,5	16,2	16,7
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-21	-21	-21	-20	-20	-19	-42	-39	-80
Liikevoitto, milj. euroa	11	22	27	29	27	25	33	52	108
% liikevaihdosta	3,7	7,4	9,4	10,6	9,5	9,0	5,5	9,3	9,6
Kertaluonteiset erät, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	11	22	27	29	27	25	33	52	108
% liikevaihdosta	3,7	7,4	9,4	10,6	9,5	9,0	5,5	9,3	9,6
Toimitukset, paperi, 1 000 t	361	349	359	350	365	347	710	712	1 421

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski 11 (27) miljoonaan euroon.

Liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 300 (285) miljoonaa euroa pääasiassa alemman euron vaihtosuhteen ansiosta. Toimitukset vähenivät 1 % ja olivat 361 000 (365 000) tonnia.

Liikevoitto laski pääasiassa korkeampien sellukustannusten ja valuuttasuojauksen negatiivisen vaikutuksen johdosta, mikä kumosi muiden kustannusten laskun vaikutuksen.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski pääasiassa valuuttasuojauksen johdosta.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

UPM Paper Asia -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski 33 (52) miljoonaan euroon.

Liikevaihto kasvoi 6 % ja oli 598 (562) miljoonaa euroa pääasiassa alemman euron vaihtosuhteen ansiosta. Toimitukset olivat 710 000 (712 000) tonnia eli viime vuoden tasolla.

Liikevoitto laski pääasiassa korkeampien sellukustannusten ja valuuttasuojauksen negatiivisen vaikutuksen johdosta, mikä kumosi kustannussäästöjen vaikutuksen.

Markkinat

Hienopaperin kysyntä on tasoittumassa Aasian ja Tyynenmeren alueella, mutta kehitys vaihtelee tuote- ja markkinasegmentistä riippuen. Toimistopapereiden kysynnän kasvu jatkuu. Kilpailu alueella on edelleen kovaa, sillä kaikissa paperilajeissa on ylikapasiteettia. Keskimääräinen markkinahinta paikallisissa valuutoissa säilyi vakaina ja oli samalla tasolla kuin vuoden 2014 ensimmäisellä puoliskolla.

Tarramateriaalien kysyntä kasvoi maailmanlaajuisesti vuoden ensimmäisellä puoliskolla ja keskihinnat pysyivät vakaina.

Uudet investoinnit ja paperikoneiden siirrot päällystämättömän puuvapaan paperin ja tarramateriaalien tuotantoon Aasiassa sekä siirrot tarramateriaaleihin Euroopassa ovat kiristäneet kilpailua.

UPM Paper ENA

	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto, milj. euroa	1 210	1 256	1 361	1 303	1 286	1 334	2 466	2 620	5 284
EBITDA, milj. euroa	38	56	84	113	100	95	94	195	392
% liikevaihdosta	3,1	4,5	6,2	8,7	7,8	7,1	3,8	7,4	7,4
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-45	-52	-189	-52	-54	-54	-97	-108	-349
Liikevoitto, milj. euroa	-9	5	-178	63	45	38	-4	83	-32
% liikevaihdosta	-0,7	0,4	-13,1	4,8	3,5	2,8	-0,2	3,2	-0,6
Kertaluonteiset erät, milj. euroa ¹⁾	-1	-	-208	1	-2	-4	-1	-6	-213
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	-8	5	30	62	47	42	-3	89	181
% liikevaihdosta	-0,7	0,4	2,2	4,8	3,7	3,1	-0,1	3,4	3,4
Toimitukset, paperi, 1 000 t	2 046	2 023	2 225	2 136	2 098	2 148	4 069	4 246	8 607

¹⁾ Vuoden 2015 toisen neljänneksen kertaluonteiset kulut 1 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin. Vuoden 2014 neljännen neljänneksen kertaluonteiset erät sisältävät 135 miljoonaa euroa arvonalentumisia sekä 73 miljoonaa euroa muita rakennejärjestelykuluja, jotka liittyvät suunniteltuihin paperikapasiteetin sulkemisiin. Vuoden 2014 kolmannen neljänneksen kertaluonteiset tuotot 1 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin. Vuoden 2014 toisen neljänneksen kertaluonteiset erät 2 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin. Vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen kertaluonteiset erät 4 miljoonaa euroa, josta 1 miljoonaa euroa arvonalentumista, liittyvät pääasiassa UPM Docellesin paperitehtaan sulkemiseen Ranskassa.

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen liiketappio ilman kertaluonteisia eriä oli 8 miljoonaa euroa (voitto 47 miljoonaa euroa).

Liikevaihto laski 1 210 (1 286) miljoonaan euroon. Paperitoimitukset vähenivät 3 % ja olivat 2 046 000 (2 098 000) tonnia.

Liikevoitto laski pääasiassa korkeampien euromääräisten sellukustannusten ja Euroopan alempien sanoma- ja aikakauslehtipaperien hintojen johdosta. Paperitoimitusten keskihinta euroina nousi 1 % vientihintojen suotuisan valuuttakehityksen ansiosta. Valuuttasuojaukset kumosivat tämän positiivisen vaikutuksen.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski pääasiassa valuuttasuojauksien johdosta.

Parantuneen kustannustehokkuuden vaikutuksen kumosi paperitoimitusten hieman laskenut keskihinta.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

UPM Paper ENA -liiketoiminta-alueen liiketappio ilman kertaluonteisia eriä oli 3 miljoonaa euroa (voitto 89 miljoonaa euroa).

Liikevaihto laski 2 466 (2 620) miljoonaan euroon. Toimitukset vähenivät 4 % ja olivat 4 069 000 (4 246 000) tonnia.

Liikevoitto laski pääasiassa korkeampien euromääräisten sellukustannusten ja Euroopan alempien sanoma- ja aikakauslehtipaperien hintojen johdosta. Paperitoimitusten keskihinta euroina oli viime vuoden tasolla. Valuuttasuojaukset vaimensivat vientihintojen suotuisaa valuuttakehitystä.

Maaliskuussa 2015 UPM sulki paperikone 2:n UPM Kaukaan tehtaalla ja paperikone 5:n UPM Jämsänkosken tehtaalla ja helmikuussa paperikone 1:n UPM Shottonin tehtaalla Isossa-Britanniassa.

Kesäkuussa 2015 UPM sulki paperikone 3:n UPM Chapelle Darblayn tehtaalla Ranskassa.

Markkinat

Graafisten papereiden kysyntä oli Euroopassa vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla 5 % alempi kuin viime vuoden vastaavana ajanjaksona. Kysyntä laski eniten sanomalehtipapereissa, jossa laskua oli 8 % verrattuna vuoden 2014 ensimmäiseen puoliskoon. Vuoden 2015 toisella neljänneksellä sanomalehti- ja aikakauslehtipaperien hinnat Euroopassa laskivat 1 % verrattuna edelliseen neljännekseen ja vuoden ensimmäisellä puoliskolla 5 % verrattuna vuoden 2014 ensimmäiseen puoliskoon. Hienopaperin hinnat nousivat 1 % edelliseen neljännekseen ja 3 % vuoden 2014 ensimmäiseen puoliskoon verrattuna.

Vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla aikakauslehtipaperien kysyntä Pohjois-Amerikassa oli 6 % alempi kuin viime vuonna. Aikakauslehtipaperien keskimääräinen dollarihinta oli keskimäärin samalla tasolla vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna ja nousi vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla 2 % verrattuna vuoden 2014 ensimmäiseen puoliskoon.

UPM Plywood

	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto, milj. euroa	113	119	107	101	118	114	232	232	440
EBITDA, milj. euroa	18	25	20	13	18	17	43	35	68
% liikevaihdosta	15,9	21,0	18,7	12,9	15,3	14,9	18,5	15,1	15,5
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-5	-6	-6	-6	-6	-6	-11	-12	-24
Liikevoitto, milj. euroa	13	19	14	7	12	11	32	23	44
% liikevaihdosta	11,5	16,0	13,1	6,9	10,2	9,6	13,8	9,9	10,0
Kertaluonteiset erät, milj. euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	13	19	14	7	12	11	32	23	44
% liikevaihdosta	11,5	16,0	13,1	6,9	10,2	9,6	13,8	9,9	10,0
Toimitukset, vaneri, 1 000 m ³	193	199	176	168	199	188	392	387	731

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

UPM Plywood -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä oli 13 (12) miljoonaa euroa. Liikevaihto laski 4 % ja oli 113 (118) miljoonaa euroa. Toimitukset vähenivät 3 % ja olivat 193 000 (199 000) kuutiometriä.

Liikevoitto nousi alempien muuttuvien kustannusten ansiosta, mikä kumosi vähentyneiden toimitusmäärien vaikutuksen.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä laski, mikä johtui pääasiassa korkeammista kunnossapitokustannuksista ja vähentyneistä toimitusmääristä.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

UPM Plywood -liiketoiminta-alueen liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi 32 (23) miljoonaa euroon.

Liikevaihto oli 232 (232) miljoonaa euroa. Toimitukset lisääntyivät 1 % ja olivat 392 000 (387 000) kuutiometriä.

Liikevoitto nousi pääasiassa paremman myyntikatteen ansiosta, mikä johtui selvästi alemmista muuttuvista kustannuksista ja hieman korkeammista myyntihinnoista. Kustannusten laskuun vaikutti osittain suotuisa valuuttakurssikehitys.

Markkinat

Vanerin kysyntä vahvistui edelleen vuoden 2015 ensimmäisellä puoliskolla. Vuoden 2014 ensimmäiseen puoliskoon verrattuna kysynnän kehitys vahvistui hieman enemmän teollisissa sovelluksissa verrattuna rakennusalan loppukäyttösegmentteihin. Euroopan vanerimarkkinat säilyivät tasapainossa.

Muu toiminta

	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto, milj. euroa	119	114	113	102	113	119	233	232	447
EBITDA, milj. euroa	-1	-3	-5	1	-7	-10	-4	-17	-21
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut, milj. euroa	25	14	27	16	15	11	39	26	69
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista, milj. euroa	-	-	-	-	1	-	-	1	1
Poistot ja arvonalentumiset, milj. euroa	-4	-3	-3	-3	-2	-3	-7	-5	-11
Liikevoitto, milj. euroa	23	6	64	13	8	-3	29	5	82
Kertaluonteiset erät, milj. euroa ¹⁾	3	-1	45	-1	2	-1	2	1	45
Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä, milj. euroa	20	7	19	14	6	-2	27	4	37

¹⁾ Vuoden 2015 toisen neljänneksen kertaluonteiset erät 3 miljoonaa euroa liittyvät pääosin omaisuuden myyntivoittoihin. Vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen kertaluonteiset kulut 1 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin. Vuoden 2014 neljännen neljänneksen kertaluonteiset tuotot 45 miljoonaa euroa liittyvät Iso-Britannian metsäalueiden myynnistä saatuun myyntivoittoon. Vuoden 2014 kolmannen neljänneksen kertaluonteiset kulut 1 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyihin. Vuoden 2014 toisen neljänneksen kertaluonteinen tuotto 2 miljoonaa euroa liittyy rakennejärjestelyihin. Vuoden 2014 ensimmäisen neljänneksen kertaluonteiset erät 1 miljoonaa euroa liittyvät rakennejärjestelyistä kirjattuihin kuluihin.

Muu toiminta sisältää puunhankinnan ja metsätalouden, UPM Bio-composites- ja UPM Biochemicals -liiketoimintayksiköt sekä konsernipalvelut.

Q2 2015 vuoden 2014 vastaavaan jaksoon verrattuna

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi ja oli 20 (6) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 119 (113) miljoonaan euroon.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 25 (15) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden (kasvava puusto) käyvän arvon lisäys oli 38 (26) miljoonaa euroa sisältäen metsäalueiden myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 13 (11) miljoonaa euroa.

Q2 2015 vuoden 2015 ensimmäiseen neljännekseen verrattuna

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi ja oli 20 (7) miljoonaa euroa. Liikevaihto oli 119 (114) miljoonaa euroa.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 25 (14) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden (kasvava puusto) käyvän arvon lisäys oli 38 (25) miljoonaa euroa sisältäen metsäalueiden myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 13 (11) miljoonaa euroa.

Tammi-kesäkuu 2015 verrattuna tammi-kesäkuuhun 2014

Liikevoitto ilman kertaluonteisia eriä nousi ja oli 27 (4) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi 233 (232) miljoonaan euroon.

Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon lisäys hakkuilla vähennettynä oli 39 (26) miljoonaa euroa. Biologisten hyödykkeiden (kasvava puusto) käyvän arvon lisäys oli 63 (49) miljoonaa euroa sisältäen metsäalueiden myynnistä saadut voitot. UPM:n metsistä hakatun puun kustannukset olivat 24 (23) miljoonaa euroa.

Osinko

Varsinaisen yhtiökokouksen 9.4.2015 päätöksen mukaisesti osinkoa maksettiin 0,70 euroa osakkeelta (yhteensä 373 miljoonaa euroa). Osingon maksupäivä oli 23.4.2015.

Osakkeet

Vuoden 2015 tammi-kesäkuussa UPM:n osakkeiden vaihto NAS-DAQ OMX Helsingin pörssissä oli yhteensä 4 498 (3 062) miljoonaa euroa. Tämä on arviolta noin kaksi kolmasosaa kaikista UPM:n osakkeilla tehdystä kaupoista. Osakkeen ylin noteeraus oli 19,26 euroa huhtikuussa ja alin 13,45 euroa tammikuussa.

UPM:n osaketalletustodistuksilla (American Depositary Share, ADS) käydään kauppaa Yhdysvaltain over-the-counter-markkinoilla (OTC).

9.4.2015 pidetty varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen hankkimaan enintään 50 000 000 yhtiön omaa osaketta. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta yhtiökokouksen päätöksestä.

4.4.2013 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallitus valtuutettiin päättämään osakeannista ja/tai yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta ja/tai osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta seuraavien ehtojen: (i) Hallitus voi antaa uusia osakkeita ja luovuttaa yhtiön hallussa olevia vanhoja osakkeita enintään yhteensä 25 miljoonaa kappaletta. Tähän lukuun sisältyvät myös ne osakkeet, jotka voidaan antaa erityisten oikeuksien nojalla. (ii) Uudet osakkeet ja osakkeisiin oikeuttavat erityiset oikeudet voidaan antaa ja yhtiöllä olevat omat osakkeet luovuttaa yhtiön osakkeenomistajille siinä suhteessa kuin he ennustaan omistavat yhtiön osakkeita tai osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla osakeannilla. Valtuutus on voimassa 4.4.2016 saakka.

Edellä mainittujen lisäksi hallituksella ei ole muita voimassa olevia osakeantivaltuuksia eikä vaihtovelkakirjalainan tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskuvaltuuksia.

Kaupparekisteriin merkitty osakkeiden kokonaismäärä 30.6.2015 oli 533 735 699. Antivaltuutuksen johdosta osakkeiden lukumäärä voi nousta enimmillään 558 735 699 osakkeeseen.

30.6.2015 yhtiön hallussa oli 230 737 omaa osaketta, mikä oli noin 0,04 % yhtiön osakkeista ja äänimäärästä.

Yhtiön johto

9.4.2015 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen jäsenen lukumäärä nousi yhdeksästä kymmeneen. Berndt Brunow, Piia-Noora Kauppi, Wendy E. Lane, Jussi Pesonen, Ari Puheloinen, Veli-Matti Reinikkala, Kim Wahl ja Björn Wahlroos valittiin uudelleen toimikaudelle, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Suzanne Thoma ja Henrik Ehrnrooth valittiin hallituksen uusiksi jäseniksi. Matti Alahuhta jäi pois hallituksesta.

Hallitus valitsi järjestäytymiskokouksessaan uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi Björn Wahlroosin ja varapuheenjohtajaksi Berndt Brunowin. Lisäksi tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Piia-Noora Kauppi ja muiksi valiokunnan jäseniksi Wendy E. Lane ja Kim Wahl. Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Veli-Matti Reinikkala ja muiksi valiokunnan jäseniksi Henrik Ehrnrooth ja Suzanne Thoma. Nimitys- ja hallinnointivaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Björn Wahlroos ja jäseniksi Berndt Brunow ja Ari Puheloinen.

Riita-asiat

Konserniyhtiöt

Metsähallitus (Suomen valtion liikelaitos, joka hallinnoi valtion omistamia maa-alueita) jätti vuonna 2011 vahingonkorvauskanteen UPM:ää ja kahta muuta suomalaista metsäyhtiötä vastaan. Kanne

liittyy Suomen markkinaoikeuden 3.12.2009 antamaan päätökseen, jossa vastaajien todetaan syyllistyneen kilpailusääntöjen rikkomiseen suomalaisilla raakapuumarkkinoilla. Metsähallituksen lisäksi markkinaoikeuden päätöstä koskevia kanteita ovat jättäneet yksityishenkilöt ja yhtiöt sekä kunnat ja seurakunnat. UPM:ltä ja kahdelta muulta metsäyhtiöltä vaaditaan yhteisvastuullisesti yhteensä pääomaltaan 196 miljoonan euron vahingonkorvausta tai vaihtoehtoisesti UPM:ltä erikseen yhteensä 34 miljoonan euron vahingonkorvausta. On odotettavissa, että vahingonkorvausmäärät muuttuvat uusien kanteiden johdosta, joita ei vielä ole annettu tiedoksi. Pääomaan liittyvien vaatimusten lisäksi kantajat esittävät myös arvonalisäveroon ja korkoihin liittyviä vaatimuksia. UPM pitää vaatimuksia täysin perusteettomina. UPM ei ole kirjannut varauksia näihin kanteisiin liittyen.

Vuonna 2012 UPM käynnisti välimiesmenettelyn Metsäliitto-osuuskuntaa ja Metsä Board Oyj:tä vastaan. UPM:n mukaan Metsäliitto ja Metsä Board olivat rikkoneet Metsä Fibre Oy:tä koskevassa osakassopimuksessa määrättyä myötämymyntilauseketta myydessään Metsä Fibre Oy:n osakkeita Itochu Corporationille. UPM vaati Metsäliitolta ja Metsä Boardilta pääomaltaan 58,5 miljoonan euron suoritusta. Metsäliitto ja Metsä Board olivat myyneet 24,9 %:n omistuksen Metsä Fibrestä Itochu Corporationille 472 miljoonan euron hintaan. Itochun kanssa tehdyn kaupan yhteydessä Metsäliitto käytti osto-oikeuden ja osti UPM:n 11 %:n omistusoikeuden Metsä Fibrestä 150 miljoonan euron hintaan. Välimiesoikeus antoi lopullisen päätöksensä (välitystuomio) helmikuussa 2014 ja velvoitti Metsäliiton ja Metsä Boardin maksamaan UPM:lle 58,5 miljoonaa euroa viivästyskorkoineen ja oikeudenkäyntikuluneen. UPM kirjasi 67 miljoonaa euroa kertaluonteisena tulona vuoden 2014 ensimmäisen vuosineljänneksen tulokseen. Metsäliitto ja Metsä Board ovat nostaneet välitystuomion moitekanteet Helsingin käräjäoikeudessa toukokuussa 2014 vaatien, että välitystuomio kumottaisiin tai julistettaisiin mitättömäksi. Helsingin käräjäoikeus antoi 18.6.2015 päätöksen, jossa se hylkäsi Metsäliiton ja Metsä Boardin moitekanteet. Päätös ei ole lopullinen.

Helsingin käräjäoikeus antoi 27.3.2015 päätökset UPM:n kanteesta Neste Oil Oyj:n (Neste) patentin mitätöimiseksi ja Nesteen tekemästä positiivisesta vahvistuskanteesta UPM:ää vastaan, jossa Neste pyysi tuomioistuinta vahvistamaan, että se nauttii patenttinsa perusteella suojaa teknologialle, jota Neste väittää UPM:n käyttävän biojalostamossaan. Käräjäoikeus hylkäsi molemmat kanteet. Päätöksistä on valitettu Helsingin hovioikeuteen. Neste on jättänyt Suomen markkinaoikeuteen erillisen kanteen, jossa Neste pyytää markkinaoikeutta kieltämään UPM:ää jatkamasta väitettyä Nesteen patentin loukkausta UPM:n biojalostamolla. UPM pitää Nesteen kannetta perusteettomana.

Helmikuussa 2015 Ranskassa Epinalin paikallisen markkinaoikeuden (Commercial Court) käsiteltäväksi annettiin vaatimuksia, jotka liittyvät vuonna 2014 suljetun Docellesin paperitehtaan henkilöstön muutosturvaan liittyvien toimenpiteiden toimeenpanoon. Docellesin tehtaan entisten työntekijöiden muodostama osuuskunta (SCOP) sekä jotkut tehtaan entiset työntekijät vaativat Docellesin tehtaan omaisuuden pakkomyyntiä SCOP:lle kahdella eurolla ja noin 55 miljoonan euron korvausta väitetystä menetetyistä liikevaihdoista. UPM pitää vaatimuksia täysin perusteettomina. UPM ei ole kirjannut varauksia näihin kanteisiin liittyen.

Muut osakeomistukset

UPM on osakkaana rakenteilla olevassa ydinvoimalaitosyksikössä, Olkiluoto 3:ssa (OL3), Pohjolan Voima Oy:n osakeomistuksensa kautta. Pohjolan Voima Oy on Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) enemmistöosakas 58,5 %:n omistusosuudella. UPM:n epäsuora osuus

OL3:sta on noin 31 %. OL3 -laitosyksikön kaupallisen sähköntuotannon piti alkuperäisen suunnitelman mukaan alkaa huhtikuussa 2009. Hanke on kuitenkin viivästynyt. TVO ilmoitti syyskuussa 2014 saaneensa ydinvoimalaitosyksikköä kiinteähintaisella avaimet käteen -sopimuksella rakentavalta AREVA-Siemens-konsortiolta (laitostoitaja) lisätietoja OL3-projektin aikataulusta. Tietojen mukaan laitosyksikön säännöllinen sähköntuotanto alkaisi loppuvuodesta 2018. TVO:n mukaan aikatauluarvion yksityiskohtainen tarkastelu on käynnissä.

Laitostoitaja aloitti joulukuussa 2008 OL3 -voimalaitosyksikön viivästymistä ja siihen liittyviä kustannuksia koskevan välimiesmenettelyn kansainvälisen kauppakamarin (ICC) välimiesoikeudessa. TVO:n mukaan, laitostoitajan 2014 päivittämä rahamääräinen vaatimus on kokonaisuudessaan noin 3,4 miljardia euroa. Vaatimus kattaa rakentamisajan tapahtumat vuoden 2011 kesäkuun loppuun asti. Summa sisältää muun muassa viivästyskorjoja (laskettu lokakuuhun 2014 asti) ja TVO:n laitostoitussopimuksen mukaisesti

viivästämiä maksueriä yhteensä yli 1,2 miljardia euroa sekä laitostoitajan väittämää saamatta jäänyttä voittoa noin 150 miljoonaa euroa. TVO on aiemmin tutkinut laitostoitajan kanteet, joihin rahamääräiset vaateet perustuvat ja todennut ne perusteettomiksi. TVO tutkii laitostoitajan päivitetyn vaatimuksen, ja vastaa siihen asianmukaisesti. Välimiesmenettelyssä olevaan TVO:n kanteeseen liittyvä rahamääräinen arvio viiveen aiheuttamista kustannuksista ja menetyksistä on TVO:n mukaan noin 2,3 miljardia euroa vuoden 2018 loppupuolelle asti, joka on laitostoitajan syyskuussa 2014 toimittaman aikataulun mukaan OL3:n säännöllisen sähköntuotannon aloittamisen ajankohta. TVO toimitti nykyisen arvionsa sille aiheutuneista kustannuksista välimiesmenettelyyn lokakuussa 2014. Välimiesmenettely voi jatkua useita vuosia. Vaatimusten rahamäärät voivat muuttua tänä aikana. TVO ei ole kirjannut saamia eikä varauksia välimiesmenettelyssä esitettyjen vaatimusten perusteella.

Helsinki, heinäkuun 28. päivänä 2015

UPM-Kymmene Oyj

Hallitus

Tilinpäätöstiedot

Konsernin tuloslaskelma

milj. euroa	Q2/2015	Q2/2014	Q1-Q2/2015	Q1-Q2/2014	Q1-Q4/2014
Liikevaihto	2 548	2 441	5 034	4 922	9 868
Liiketoiminnan muut tuotot	25	9	32	16	91
Liiketoiminnan kulut	-2 270	-2 161	-4 445	-4 340	-8 708
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut	31	17	47	29	78
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	1	2	1	2	3
Poistot ja arvonalentumiset	-129	-132	-260	-262	-658
Liikevoitto/tappio	206	176	409	367	674
Voitot myytävissä olevista sijoituksista, netto	-	-	-	59	59
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset	-3	-1	-10	-4	-4
Korko- ja muut rahoituskulut, netto	-21	-16	-36	-26	-62
Voitto/tappio ennen veroja	182	159	363	396	667
Tuloverot	-22	-30	-48	-74	-155
Kauden voitto/tappio	160	129	315	322	512
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	160	129	315	322	512
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	-
	160	129	315	322	512
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta/tappiosta laskettu osakekohtainen tulos					
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,30	0,25	0,59	0,61	0,96
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos, euroa	0,30	0,25	0,59	0,61	0,96

Konsernin laaja tuloslaskelma

milj. euroa	Q2/2015	Q2/2014	Q1-Q2/2015	Q1-Q2/2014	Q1-Q4/2014
Kauden voitto/tappio	160	129	315	322	512
Kauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä:					
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi:					
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot	170	-20	63	-61	-181
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi:					
Muuntoerot	-110	69	265	23	291
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	9	-24	-33	-4	-41
Rahavirran suojaukset	67	-24	17	-55	-107
Myytävässä olevat sijoitukset	-97	-	-98	-54	-164
	-131	21	151	-90	-21
Kauden muut laajan tuloksen erät, veroilla vähennettynä	39	1	214	-151	-202
Kauden laaja tulos yhteensä	199	130	529	171	310
Laajan tuloksen jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	199	130	529	171	310
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	-
	199	130	529	171	310

Konsernin tase

milj. euroa	30.6.2015	30.6.2014	31.12.2014
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	238	219	230
Muut aineettomat hyödykkeet	346	349	340
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4 822	4 678	4 707
Sijoituskiinteistöt	29	33	31
Biologiset hyödykkeet	1 471	1 453	1 469
Osuudet osakkuus- ja yhteisyrityksissä	27	24	25
Myytavissä olevat sijoitukset	2 411	2 598	2 510
Muut pitkäaikaiset rahoitusvarat	307	296	334
Laskennalliset verosaamiset	515	562	532
Muut pitkäaikaiset varat	135	123	91
	10 301	10 335	10 269
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	1 406	1 341	1 356
Myyntisaamiset ja muut saamiset	2 023	1 944	1 856
Tuloverosaamiset	37	47	14
Rahavarat	409	794	700
	3 875	4 126	3 926
Varat yhteensä	14 176	14 461	14 195
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	890	890	890
Omat osakkeet	-2	-2	-2
Muuntoerot	488	25	256
Arvonmuutos- ja muut rahastot	1 785	2 034	1 867
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	1 273	1 256	1 273
Kertyneet voittovarot	3 195	3 118	3 194
	7 629	7 321	7 478
Määräysvallattomien omistajien osuus	2	6	2
Oma pääoma yhteensä	7 631	7 327	7 480
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	429	481	428
Eläkeveloitteet	832	739	867
Varaukset	171	153	214
Korolliset velat	2 844	3 403	3 058
Muut velat	137	153	150
	4 413	4 929	4 717
Lyhytaikaiset velat			
Lyhytaikaiset korolliset velat	537	660	406
Ostovelat ja muut velat	1 579	1 472	1 549
Tuloverovelat	16	73	43
	2 132	2 205	1 998
Velat yhteensä	6 545	7 134	6 715
Oma pääoma ja velat yhteensä	14 176	14 461	14 195

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

milj. euroa	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Omat osakkeet	Muunto- erot	Arvon- muutos ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voitto- varat	Yhteensä			
Oma pääoma 1.1.2014	890	-2	6	2 256	1 226	3 073	7 449	6	7 455	
Kauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	322	322	-	322	
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	-61	-61	-	-61	
Muuntoerot	-	-	23	-	-	-	23	-	23	
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn netto- sijoituksen suojaus, veroilla vähennettynä	-	-	-4	-	-	-	-4	-	-4	
Rahavirran suojaukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	-55	-	-	-55	-	-55	
Myytavissä olevat sijoitukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	-54	-	-	-54	-	-54	
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-	19	-109	-	261	171	-	171	
Osakkeiden merkintä optioilla	-	-	-	-	30	-	30	-	30	
Osakeperusteisten maksujen kustannus, veroilla vähennettynä	-	-	-	-10	-	10	-	-	-	
Osingonjako	-	-	-	-	-	-319	-319	-	-319	
Muut erät ja siirrot erien välillä	-	-	-	-103	-	93	-10	-	-10	
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä	-	-	-	-113	30	-216	-299	-	-299	
Oma pääoma 30.6.2014	890	-2	25	2 034	1 256	3 118	7 321	6	7 327	
Oma pääoma 1.1.2015	890	-2	256	1 867	1 273	3 194	7 478	2	7 480	
Kauden voitto/tappio	-	-	-	-	-	315	315	-	315	
Etuuspohjaisista eläkevelvoitteista johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, veroilla vähennettynä	-	-	-	-	-	63	63	-	63	
Muuntoerot	-	-	265	-	-	-	265	-	265	
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn netto- sijoituksen suojaus, veroilla vähennettynä	-	-	-33	-	-	-	-33	-	-33	
Rahavirran suojaukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	17	-	-	17	-	17	
Myytavissä olevat sijoitukset, veroilla vähennettynä	-	-	-	-98	-	-	-98	-	-98	
Kauden laaja tulos yhteensä	-	-	232	-81	-	378	529	-	529	
Osakkeiden merkintä optioilla	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Osakeperusteisten maksujen kustannus, veroilla vähennettynä	-	-	-	-1	-	-4	-5	-	-5	
Osingonjako	-	-	-	-	-	-373	-373	-	-373	
Muut erät ja siirrot erien välillä	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Liiketoimet omistajien kanssa, yhteensä	-	-	-	-1	-	-377	-378	-	-378	
Oma pääoma 30.6.2015	890	-2	488	1 785	1 273	3 195	7 629	2	7 631	

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

milj. euroa	Q1-Q2/2015	Q1-Q2/2014	Q1-Q4/2014
Liiketoiminnan rahavirrat			
Kauden voitto/tappio	315	322	512
Oikaisut	334	254	779
Käyttöpääoman muutos	-116	-35	73
Liiketoiminnasta kertyneet rahavirrat	533	541	1 364
Nettorahoituskulut	-18	-21	-42
Maksetut verot	-83	-41	-81
Liiketoiminnan nettorahavirrat	432	479	1 241
Investointien rahavirrat			
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-194	-174	-378
Yritysosot ja osakehankinnat	-2	-1	-32
Omaisuuksien myynnit ja muut investointien rahavirrat	13	71	163
Investointien nettorahavirrat	-183	-104	-247
Rahoituksen rahavirrat			
Lainojen ja muiden rahoituserien muutos	-170	-77	-824
Osakkeiden merkintä optioilla	-	30	47
Maksetut osingot	-373	-319	-319
Rahoituksen nettorahavirrat	-543	-366	-1 096
Rahavarojen muutos	-294	9	-102
Rahavarat kauden alussa	700	787	787
Rahavarojen muuntoerot	3	-2	15
Rahavarojen muutos	-294	9	-102
Rahavarat kauden lopussa	409	794	700

Tiedot vuosineljänneksittäin

milj. euroa	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto	2 548	2 486	2 531	2 415	2 441	2 481	5 034	4 922	9 868
Liiketoiminnan muut tuotot	25	7	61	14	9	7	32	16	91
Liiketoiminnan kulut	-2 270	-2 175	-2 286	-2 082	-2 161	-2 179	-4 445	-4 340	-8 708
Biologisten hyödykkeiden käyvän arvon muutos ja hakkuut	31	16	32	17	17	12	47	29	78
Osuus osakkuus- ja yhteisyritysten tuloksista	1	-	-	1	2	-	1	2	3
Poistot ja arvonalentumiset	-129	-131	-267	-129	-132	-130	-260	-262	-658
Liikevoitto/tappio	206	203	71	236	176	191	409	367	674
Voitot myytävissä olevista sijoituksista, netto	-	-	-	-	-	59	-	59	59
Kurssierot ja käypien arvojen muutokset	-3	-7	3	-3	-1	-3	-10	-4	-4
Korko- ja muut rahoituskulut, netto	-21	-15	-17	-19	-16	-10	-36	-26	-62
Voitto/tappio ennen veroja	182	181	57	214	159	237	363	396	667
Tuloverot	-22	-26	-49	-32	-30	-44	-48	-74	-155
Kauden voitto/tappio	160	155	8	182	129	193	315	322	512
Jakautuminen:									
Emoyhtiön omistajille	160	155	8	182	129	193	315	322	512
Määräysvallattomille omistajille	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	160	155	8	182	129	193	315	322	512
Laimentamaton osakekohtainen tulos, euroa	0,30	0,29	0,01	0,34	0,25	0,36	0,59	0,61	0,96
Laimennettu osakekohtainen tulos, euroa	0,30	0,29	0,01	0,34	0,25	0,36	0,59	0,61	0,96
Tulos per osake ilman kertaluonteisia eriä, euroa	0,33	0,29	0,32	0,32	0,26	0,27	0,62	0,53	1,17
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton (1 000)	533 505	533 505	532 916	531 932	531 932	529 514	533 505	530 723	531 574
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu (1 000)	533 505	533 505	532 202	532 114	532 201	529 777	533 505	530 989	531 574
Kertaluonteisia eriä liikevoitossa/tappiossa	-21	-1	-159	1	-10	-5	-22	-15	-173
Liikevoitto/tappio ilman kertaluonteisia eriä	227	204	230	235	186	196	431	382	847
% liikevaihdosta	8,9	8,2	9,1	9,7	7,6	7,9	8,6	7,8	8,6
Kertaluonteiset erät rahoituserissä	-	-	-	-	-	66	-	66	66
Kertaluonteiset erät ennen veroja	-21	-1	-159	1	-10	61	-22	51	-107
Voitto/tappio ennen veroja ilman kertaluonteisia eriä	203	182	216	213	169	176	385	345	774
% liikevaihdosta	8,0	7,3	8,5	8,8	6,9	7,1	7,6	7,0	7,8
Kertaluonteisten erien vaikutus veroihin	5	1	-6	11	4	-13	6	-9	-4
Oman pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	9,1	8,1	9,2	9,1	7,3	7,7	8,8	7,6	8,3
Sijoitetun pääoman tuotto ilman kertaluonteisia eriä, %	8,1	7,0	8,2	8,0	6,5	6,6	7,6	6,6	7,5
EBITDA	317	325	334	344	305	323	642	628	1 306
% liikevaihdosta	12,4	13,1	13,2	14,2	12,5	13,0	12,8	12,8	13,2

Segmenttitiedot vuosineljänneksittäin

milj. euroa	Q2/15	Q1/15	Q4/14	Q3/14	Q2/14	Q1/14	Q1-Q2/15	Q1-Q2/14	Q1-Q4/14
Liikevaihto									
UPM Biorefining	601	533	484	480	477	496	1 134	973	1 937
UPM Energy	94	99	115	113	112	124	193	236	464
UPM Raflatac	351	342	330	312	306	300	693	606	1 248
UPM Paper Asia	300	298	288	274	285	277	598	562	1 124
UPM Paper ENA	1 210	1 256	1 361	1 303	1 286	1 334	2 466	2 620	5 284
UPM Plywood	113	119	107	101	118	114	232	232	440
Muu toiminta	119	114	113	102	113	119	233	232	447
Sisäinen liikevaihto	-219	-267	-248	-248	-241	-263	-486	-504	-1 000
Eliminoinnit ja täsmäytykset	-21	-8	-19	-22	-15	-20	-29	-35	-76
Liikevaihto, yhteensä	2 548	2 486	2 531	2 415	2 441	2 481	5 034	4 922	9 868
EBITDA									
UPM Biorefining	153	134	100	100	66	92	287	158	358
UPM Energy	43	40	59	46	49	59	83	108	213
UPM Raflatac	33	29	30	29	25	28	62	53	112
UPM Paper Asia	32	43	48	49	47	44	75	91	188
UPM Paper ENA	38	56	84	113	100	95	94	195	392
UPM Plywood	18	25	20	13	18	17	43	35	68
Muu toiminta	-1	-3	-5	1	-7	-10	-4	-17	-21
Eliminoinnit ja täsmäytykset	1	1	-2	-7	7	-2	2	5	-4
EBITDA, yhteensä	317	325	334	344	305	323	642	628	1 306
Liikevoitto/tappio									
UPM Biorefining	118	97	72	64	31	56	215	87	223
UPM Energy	21	38	57	43	46	56	59	102	202
UPM Raflatac	20	21	21	21	7	20	41	27	69
UPM Paper Asia	11	22	27	29	27	25	33	52	108
UPM Paper ENA	-9	5	-178	63	45	38	-4	83	-32
UPM Plywood	13	19	14	7	12	11	32	23	44
Muu toiminta	23	6	64	13	8	-3	29	5	82
Eliminoinnit ja täsmäytykset	9	-5	-6	-4	-	-12	4	-12	-22
Liikevoitto/tappio, yhteensä	206	203	71	236	176	191	409	367	674
% liikevaihdosta	8,1	8,2	2,8	9,8	7,2	7,7	8,1	7,5	6,8
Kertaluonteiset erät liikevoitossa									
UPM Biorefining	-	-	5	1	-	-	-	-	6
UPM Energy	-19	-	-	-	-	-	-19	-	-
UPM Raflatac	-4	-	-1	-	-10	-	-4	-10	-11
UPM Paper Asia	-	-	-	-	-	-	-	-	-
UPM Paper ENA	-1	-	-208	1	-2	-4	-1	-6	-213
UPM Plywood	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Muu toiminta	3	-1	45	-1	2	-1	2	1	45
Kertaluonteiset erät liikevoitossa, yhteensä	-21	-1	-159	1	-10	-5	-22	-15	-173
Liikevoitto/tappio ilman kertaluonteisia erä									
UPM Biorefining	118	97	67	63	31	56	215	87	217
UPM Energy	40	38	57	43	46	56	78	102	202
UPM Raflatac	24	21	22	21	17	20	45	37	80
UPM Paper Asia	11	22	27	29	27	25	33	52	108
UPM Paper ENA	-8	5	30	62	47	42	-3	89	181
UPM Plywood	13	19	14	7	12	11	32	23	44
Muu toiminta	20	7	19	14	6	-2	27	4	37
Eliminoinnit ja täsmäytykset	9	-5	-6	-4	-	-12	4	-12	-22
Liikevoitto/tappio ilman kertaluonteisia erä, yhteensä	227	204	230	235	186	196	431	382	847
% liikevaihdosta	8,9	8,2	9,1	9,7	7,6	7,9	8,6	7,8	8,6

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden muutokset

milj. euroa	Q1-Q2/2015	Q1-Q2/2014	Q1-Q4/2014
Kirjanpitoarvo kauden alussa	4 707	4 757	4 757
Investoinnit	191	144	369
Vähennykset	-8	-7	-21
Poistot	-241	-234	-471
Arvon alentumiset	-	-2	-138
Muuntoerot ja muut muutokset	173	20	211
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	4 822	4 678	4 707

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat

milj. euroa	30.6.2015				30.6.2014				31.12.2014			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat												
Kaupankäyntijohdannaiset	2	48	-	50	1	64	-	65	1	61	-	62
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	66	333	-	399	76	262	-	338	52	328	-	380
Myytavissä olevat sijoitukset	-	-	2 411	2 411	-	-	2 598	2 598	-	-	2 510	2 510
Yhteensä	68	381	2 411	2 860	77	326	2 598	3 001	53	389	2 510	2 952
Velat												
Kaupankäyntijohdannaiset	21	101	-	122	27	126	-	153	22	111	-	133
Suojauslaskennan alaiset johdannaiset	88	115	-	203	96	75	-	171	81	156	-	237
Yhteensä	109	216	-	325	123	201	-	324	103	267	-	370

Tasojen välillä ei ole ollut siirtoja.

Tason 2 rahoitusjohdannaisten käyvät arvot on arvioitu seuraavasti: korkotermiinien ja -futuuriin käyvät arvot perustuvat raportointikauden päättymispäivän markkinahintoihin; valuuttatermiinien käyvät arvot perustuvat raportointikauden päättymispäivän termiinihintoihin; valuuttoptiot arvostetaan raportointikauden päättymispäivän markkinahintaan; koron- ja valuutanvaihtosopimukset arvostetaan

tulevien rahavirtojen nykyarvoon. Johdannaisten, joille ei ole saatavissa markkinahintaa (kuten kytetyt johdannaiset), käyvän arvon arvioimisessa käytetään soveltuvia arvostusmenetelmiä ja taustaoletuksia, jotka perustuvat raportointikauden päättymispäivän markkinanoteerauksiin.

Käyvät arvot, joiden määrittämiseen on käytetty merkittäviä muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja (taso 3)

milj. euroa	Myytavissä olevat sijoitukset		
	Q1-Q2/2015	Q1-Q2/2014	Q1-Q4/2014
Alkusaldo	2 510	2 661	2 661
Lisäykset	1	-	31
Vähennykset	-	-	-1
Siirrot tasolta 3	-	-10	-10
Muuntoerot	1	-	2
Voitot ja tappiot			
Laajassa tuloslaskelmassa (myytävissä olevat sijoitukset)	-101	-53	-173
Loppusaldo	2 411	2 598	2 510

UPM Energy -segmentin myytävissä olevien sijoitusten (Pohjolan Voima Oy:n A-, B-, B2-, C-, C2-, H-, M- ja V-osakkeet, Kemijoki Oy:n osakkeet ja Länsi-Suomen Voima Oy:n osakkeet) käyvän arvon määrittely perustuu diskontatun rahavirran malliin. Konsernin arvio sähkön hinnasta perustuu fundamenttipohjaiseen simulointiin Suomen aluehinnasta. Sähkön hinnan 5 %:n nousu tai lasku muuttaisi omaisuuden arvoa noin 359 miljoonaa euroa ylös- tai alaspäin. Mallissa käytetty 5,82 %:n diskontto-korkokanta on määritetty käyttäen painotettua keskimääräistä pääomakustannusta. Diskonttaustekijässä 0,5 %:n nousu tai lasku muuttaisi omaisuuden arvoa noin 360 miljoonaa euroa alas- tai ylöspäin. Muut omaisuuden arvostukseen liittyvät

epävarmuus- ja riskitekijät koskevat Olkiluoto 3 -ydinvoimalan kiinteähintaisen, avaimet käteen -projektin käynnistysaikataulua ja siihen liittyvää, meneillään olevaa välimiesmenettelyä voimalan toimittajan AREVA-Siemensin (Toimittaja) ja voimalan omistajan Teollisuuden Voima Oyj:n (TVO) välillä. UPM:n epäsuora osuus Olkiluoto 3:n kapasiteetista on noin 31 % PVO B2-osakkeiden kautta. Välimiesmenettelyn mahdollista tulosta ei ole otettu huomioon arvon määrittämisessä. Muutoksilla toimintaa koskevassa sääntelyssä ja verotuksessa voi myös olla vaikutusta energiaomistusten arvoon.

OEP Technologie B.V.:n osakkeiden käypä arvo perustuu osakkeisiin liittyvän myyntioption diskontattuun arvoon.

Kirjanpitoarvoon arvostettujen rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

milj. euroa	30.6.2015	30.6.2014	31.12.2014
Pitkäaikaiset korolliset velat, ilman johdannaisopimuksia	2 818	3 373	3 037

Kaikkien muiden rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot ovat lähellä kirjanpitoarvoja.

Vastuusitoumukset

milj. euroa	30.6.2015	30.6.2014	31.12.2014
Omaista velasta			
Kiinnitykset ja pantit	254	323	289
Muiden puolesta			
Muut takaukset	5	5	5
Muut omat vastuut			
Leasingvastuut seuraavien 12 kuukauden aikana	65	60	60
Leasingvastuut sitä seuraavien 12 kuukauden aikana	342	345	339
Muut vastuut	148	162	160

Investointisitoumukset

milj. euroa	Käyttöön- otto	Kokonais- kustannus	Menessä 31.12.2014	Q1-Q2/2015	Jälkeen 30.6.2015
PK3 / Changshu	Q4 2015	277	65	50	162
Kapasiteetin lisäys / Kymi	Q4 2015	160	42	39	79
Tehokkuuden parantaminen / Kaukaan sellutehdas	Q4 2016	52	-	-	52
Tehtaan laajennus / Otepää	Q4 2016	42	-	5	37

Johdannaisopimusten nimellisarvot

milj. euroa	30.6.2015	30.6.2014	31.12.2014
Valuuttatermiinisopimukset	4 692	4 507	4 465
Valuuttaoptiosopimukset, ostetut	4	4	19
Valuuttaoptiosopimukset, asetetut	4	3	19
Korkotermiinisopimukset	2 210	2 829	2 310
Koronvaihtosopimukset	2 167	1 972	2 134
Valuutanvaihtosopimukset	667	829	617
Hyödykejohdannaisopimukset	352	505	442

Laatimisperiaatteet

Osavuositarkastus (tilintarkastamaton) on laadittu standardin IAS 34 Osavuositarkastukset ja konsernin vuoden 2014 tilinpäätöksessä esitettyjen laatimisperiaatteiden mukaan. Kirjatut tuloverot perustuvat vuoden arvoituun keskimääräiseen tuloveroasteeseen, jonka odotetaan toteutuvan koko tilikaudella.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto, %:

$$\frac{\text{Voitto ennen veroja} - \text{tuloverot}}{\text{Oma pääoma (keskiarvo)}} \times 100$$

Sijoitetun pääoman tuotto, %:

$$\frac{\text{Voitto ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma} + \text{korolliset velat (keskiarvo)}} \times 100$$

Tulos/osake:

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden voitto}}{\text{Tilikauden keskimääräinen osakeantioikaistu osakemäärä ilman omia osakkeita}}$$

Keskeisiä euron kursseja kauden lopussa

	30.6.2015	31.3.2015	31.12.2014	30.9.2014	30.6.2014	31.3.2014
USD	1,1189	1,0759	1,2141	1,2583	1,3658	1,3788
CAD	1,3839	1,3738	1,4063	1,4058	1,4589	1,5225
JPY	137,01	128,95	145,23	138,11	138,44	142,42
GBP	0,7114	0,7273	0,7789	0,7773	0,8015	0,8282
SEK	9,2150	9,2901	9,3930	9,1465	9,1762	8,9483

Ne tämän katsauksen kannanotot, jotka eivät koske jo toteutuneita tosiasioita, ovat tulevaisuutta koskevia arvioita. Tällaisia arvioita ovat esimerkiksi odotukset, jotka koskevat markkinoiden kasvua ja kehitystä, kasvua ja kannattavuutta koskevat odotukset sekä lausumat, joissa esiintyy sana ”uskoa”, ”odottaa”, ”ennakoida”, ”aavistaa” tai muu vastaava ilmaisu. Koska nämä arviot perustuvat tämänhetkisiin suunnitelmiin ja arvioihin, ne sisältävät riskejä ja epävarmuustekijöitä, jotka saattavat johtaa siihen, että todelliset tulokset poikkeavat olennaisesti niitä koskevista kannanotoista. Tällaisia tekijöitä ovat mm. (1) toimintaedellytykset, kuten esim. tuotannon jatkuva onnistuminen ja siitä saatava tehokkuushyöty, tuotantopanosten saatavuus ja kustannukset, tuotekehityksen jatkuva onnistuminen, uusien tuotteiden kysyntä, nykyisten ja tulevien yhteistyöjärjestelyiden onnistuminen, liiketoimintastrategian tai kehityssuunnitelmien tai -kohteiden muuttuminen, konsernin patenttien ja muiden immateriaalioikeuksien tuottaman suojan muuttuminen, edellytysten muuttuminen koskien pääoman saantia hyväksyttävillä ehdoilla; (2) alan olosuhteet, kuten esim. tuotteiden kysynnän voimakkuus, kilpailutilanne, konsernin tuotteiden maailmanlaajuiset vallitsevat ja tulevat markkinahinnat ja niitä koskevat hinnoittelupaineet, konsernin asiakkaiden ja kilpailijoiden taloudellinen tilanne, kilpailijoiden mahdolliset uudet kilpailevat tuotteet ja teknologia; ja (3) yleinen taloudellinen tilanne, kuten esim. konsernin maantieteellisten päämarkkina-alueiden taloudellinen kasvuaste tai valuuttakurssien ja korkotason muutokset. Lisätietoa riskitekijöistä löytyy yhtiön vuoden 2014 vuosikertomuksen sivuilta 76–77.

www.upm.fi

UPM-Kymmene Oyj
Alvar Aallon katu 1
PL 380
00101 Helsinki
puh. +358 2041 5111
fax +358 2041 5110
info@upm.com
ir@upm.com